

Naqqiut

Akissuteqaat 14. oktoberimeersoq taarserpaa.

(Akissuteqaatip kalaallisut oqaasertaani “ukioqatigiit” erseqqissaavigineqarpoq).

Kinguaassiuutitigut meeqqanik atonerluisoqarsimatillugu pineqaatissiisernerup sakkortusinissaanik Nunatsinni unnerluussisussaataasut kaammattorneqarnissaat siunertaralugu Naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasut saaffigineqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortaq, Sofie Geisler, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inatsisartuni ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiinneersoq, aalajangiiffigisassatut siunnersuummik matuminnga saqqummiimmat Naalakkersuisut qujaffigaat.

Kalaallit Nunaanni kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit amerlasoorujussuupput. Kalaallit Nunaanni innuttaasut pingajorarterutai sinnerlugit kinguaassiuutitigut atonerlunneqartarsimasut misissuinerit assigiinngitsut takutippaat. Sumiiffiit ataasiakkaat ilaanni inuit pingasuugaangata marluk kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasarput. Taamaammatt taamaattoqarnera unitsinniarlugu tamanit suullu tamaasa atorlugit qanoq iliuseqartoqarnissaa pingaaruteqarluinnarpoq.

Meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluisoqaqqinngisaannarnissaa Naalakkersuisut pingaarnersatut suliaasaraat. Meeqqat taama atonerlunneqartarnerat sumiginnagaanerallu akuerisinnaangilarput.

Inunngortartuni ukioqatigiinni ataasiakkaani kinguaassiuutitigut atonerluisarneq Naalakkersuisut ikilisinniarpaat. Ukiumi 2022-imi inunngortut ukioqatigiit kinguaassiuutitigut atorneqannginnissaat siunertarineqarpoq.

2018-imi Killiliisa – ukiuni 5-ni kinguaassiuutitigut atonerluisarneq akiorniarlugu periusissiaq Naalakkersuisut saqqummiuppaat. Oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni suleqatigiinneq tamakkiisumillu isiginninneq Killiliisap siunertaraa. Anguniakkagut angussagutsigit taava suliaasaqarfinni assigiinngitsuni kinguaassiuutitigut atonerluisarnerup akiorniarneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Paasititsiniaaneq ilisimasanillu paarlaasseqatigiissinnaaneq suleriaaserissavarput. Pitsaaliuinerneq suliniuteqarnernik suliaqassaagut. Tapersersuineq katsorsaanerlu eqqugaasunut qanigisaasunullu neqeroorutigineqartartoq patajaallisassavarput, inunnullu kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornermik pissusilersortartunut katsorsaaneq suliaqarfigissavarput, taamaalilluta taamatut pissusilersortarnerit unitsinnaagatsigit siunissamilu innarliisoqaqqinngisaannartillugu. Suliaasaqarfiit taakku tamaasa ataanni Killiliisa immikkut suliniutinik arlalinnik suliaqarsimavoq.

Novemberimi suliniutit nutaat saqqummiunneqassapput, taakkulu kinguaassiuutitigut atonerluisarnermik ilisimasaqarnerup annertunerulernissaanut ilapittuutaassapput. Taakku ilagaat Killiliisami atuagaq najoqqutassaq. Atuagaq sulisunut sulianik suliaqartunut aamma ilinniarsimannigitsunut sammititaavoq, qanorlu ililluni kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasut nassaarineqarnissaat passunneqarnissaallu pillugit paasissutissanik imaqarluni. Suliffeqarfinnut naleqquttunut meeqqanik inuusuttunillu attaveqartartunut tamanut atuagaq agguanneqassaaq.

Taamatuttaaq meeraq pillugu ernummateqarsimagaanni qaqugukkut aamma qanoq nalunaarutiginnittoqartassanersoq pillugu innuttaasunut quppersakkamik suliaqartoqarpoq.

Atuakkaq najoqqutassap saqqummersinneqarnerata peqatigisaanik filmi piviusulersaarussiaq saqqummersinneqassaaq, tassani Killiliisami maligassiuusut "peqqissiarnerminnut" aqputigisimasaminnik oqaluttuassartartik nammineerlutik oqaluttuarissavaat. Sineriammi filmi takutinneqareeruni KNR-imi aamma takutinneqarumaarpoq.

Kinguaassiuutitigut atonerluisarnek akiorniarlugu suliniutit taamaalillutik arlaqarput tamakkiisumillu isiginnittuullutik. Kinguaassiuutitigut atonerluisoqarsimatillugu pineqaatissiisutit qaffasissusaat soorunami aamma pingaarutilittut tassani ilaavoq.

Tamanna tunngavigalugu Naalagaaffimmi Oqartussanut Naalakkersuisut saaffiginnereersimapput, tassanilu kalaallit nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarnissaanut suliap aallartinneqarnissaa noqqaassutigalugu.

Ukioq kingullerli decemperiugaa taamanikkut justitsministeriusimasoq Søren Pape Poulsen ataatsimeeqatigaara, tassanilu oqaatigaara pillaatisititsinani pineqaatissiisarnermik aaqqissuussineq qanganisarpalaarpallaalersimasoq Naalakkersuisut isumaqartut. Siunnersuummut qallunaat akuersaarmata justitsministerip oqaatigaa, noqqaassuteqarnissarlu kalaallit suliarisariaqaraat innersuutigalugu.

Folketingimut qinersinerup ungasinngitsumi naammassineqartup kingorna justitsministeri Nick Hækkerup juulip aallartinnerani ataatsimeeqatigaara, tassani Kalaallit Nunaanni meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqartarnerisa akiorneqarnissaannut ikiorneqarnissamik naalagaaffeqatigiinni oqartussaasut qinnuigineqarnissaat siunertarineqarpoq, uanilu pineqaatissiisarnermut killiliussat pillugit apeqqut suliaqarfii ilaattut aamma uannit ukkatarineqarpoq, tassami uani aamma Naalakkersuisut isumaqarput allanngortitsisoqartariaqartoq.

Pillaasarnermik aaqqissuussinerup, qallunaat nunaanni atorneqartup assingata, eqqunneqarnissaa pillugu suliap aallartinneqarnissaa pillugu naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasut noqqaavigineqarnissaannut piffissanngortoq Naalakkersuisut isumaqarput, taamaalilluni iliuuseqartoq aallaavigalugu tunngavik unitsinneqarniassamat, piviusumik pillaasarnermut inatsimmik pillaatissiinnermut killiliussanik imaqartumik suliaqartoqalissalluni. Innuttaasut eqqortumik pineqarnermik misigisimanissaat politikeritut tusaaniassagatsigu pingaaruteqarpoq, uanilu meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimatillugit sakkortunerusumik pineqartarnissaat annertusiartuinnartumik ujartorneqarpoq.

Ullumikkut kinguaassiuutitigut atonerluisimasoq ulluni 30-iniit ukiuni 5-ini isertitsivimmiittussanngorlugu pineqaatissinneqartarpoq, kisianni tamanna aatsaat suliani sukannersumik pisoqarsimatillugu pisluni, assersuutigalugu sivisuumik peqqarniitsumillu atonerluisoqarsimatillugu pisluni. Tamanna naammangilaq. Tamanna aamma pinerluttulerinermi inatsit atuuttoq malillugu taamaappoq, naak ukiut 10-t tikillugit isertitsivimmiittussanngortitsisoqarsinnaagaluartoq, aamma meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluisoqarsimatillugu.

Pinerluteqarnerit taamaattut ukkatarineqarnissaat kissaatigigipput eqqartuussiveqarfinnut kalerrisaarutigisariaqarparput, aamma tamanna pillaasarnermut inatsisissap akuersissutigineqarnissaa utaqeqqaarnagu massakktu pissasoq kalerrisaarutigisariaqarlutigu.

Taamaammat pinerluttulerinermi inatsimmi massakktu pineqaatissiissutinut killigititaasup ukiunit 10-t ukiunut 16-inut qaffanneqarnissaa aallaqqaataasumik justitsministerimut noqqaassutigaa. Taamatut allannguisoqarnissaanut atatillugu kinguaassiuutitigut atonerluisoqarsimatillugu, ingammik meeqqanik atonerluisoqarsimatillugu, eqqartuussiviit sukannernerusumik pineqaatissiisarnissaat politikkikkut kissaatigineqartoq inatsisip nassuiaatitaani immikkut allanneqarsimanera takuneqarsinnaassaaq.

Naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasuusut akuersaarlutik suliasap suliarineqarnissaa salliuppasuk pinerluttulerinermi inatsisip § 147-anik allanngueq taamaattoq piffissap sivisuallaanngitsup iluani suliarineqarsinnaassaaq.

Tamatuma peqatigisaanik, iliuuserineqartup tunngavigineqarneranik aallaaveqartumik taamaalillunilu pinerlunnernut ataasiakkaanut pillaatinik imaqartumik, kalaallit nunaannut pillaasarnermik inatsisissatut siunnersuummik suliamik aallartitseqqullugit Naalakkersuisut naalagaaffeqatigiinnermi oqartussanut noqqaaviginiarpaat.

Meeqqanut kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit ikilisittariaqarpagut, qanoq iliuuserineqarsinnaasullu tamaasa tassunga atortariaqarpagut.

Unammilligassamut tassunga Naalakkersuisut akisussaaffimmik tiguserusupput allannguutissatullu siunnersuut tulliani taaneqartoq saqqummiullugu:

“Pinerluttulerinermi inatsimmi § 147-imi pineqaatissiisarnermut killiliussap qaffanneqarnissaa pillugu Naalakkersuisut noqqaassutigereernikuusaannut ilanngullugu, iliuuserineqartup tunngavigineqarneranik aallaaveqartumik taamaalillunilu pinerluutinut ataasiakkaanut pillaatinik imaqartumik, kalaallit nunaannut pillaasarnermik inatsisissatut siunnersuummik suliamik aallartitseqqullugit Naalakkersuisut naalagaaffeqatigiinnermi oqartussanut qinnuteqarnissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”